

Ympäristövastuullinen sukeltaja

Sukeltajaliitto ry

Päivitetty 8.1.2020

Sisällys

Ympäristövastuullinen sukeltaja	3
1. Sukellustapahtuma	3
2. Ympäristöä suojelevat sukellustaidot.....	4
3. Vastuullinen toiminta	4
4. Ulkomailla sukeltaminen	5
5. CMAS:n kymmenen kultaista sääntöä	5
Vedenalaisen kulttuuriperinnön suojeleminen	6

Ympäristövastuullinen sukeltaja

1. Sukellustapahtuma

Sukellustapahtuman järjestäjä huolehtii, että

- Leirien ja sukellustapahtumien suunnittelussa otetaan huomioon
  - leiripaikan valinta
  - jätehuollon järjestäminen
- Sukelluskohteeksi valitaan mahdollisimman vähän herkkä ympäristö
- Veteenmenopaikat ja vedestä nousupaikat valitaan niin, että niissä liikkuminen aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa ympäristölle
  - rannalta sukeltaessa valitaan veteenmenopaikoiksi mahdollisuuksien mukaan laitureita, aallonmurtajia jne.
- Valittu sukelluskohde on sopiva sukeltajien osaamis- ja kokemustasolle
- Osallistujille asetetaan kohteen mukaan tarvittavat vaatimukset
  - riittävä koulutus
  - riittävät sukellustaidot
- Laskeutumis- ja nousuköysiä käytetään aina, kun ne ovat tarpeellisia ympäristön kulumisen vähentämiseksi.

Sukellusvanhin huolehtii, että

- Sukelluksen alkubriiffauksessa muistutetaan sukeltajia
  - paikallisista ja kohteelle ominaisista ympäristötekijöistä
  - kohteeseen parhaiten sopivista sukellus- ja toimintatavoista
  - oikean tasapainotuksen ja oikean trimmin tärkeydestä
- Varustetarkastuksessa kiinnitetään huomiota
  - oikeaan painotukseen (ei ylipainotusta!)
  - varusteiden virtaviivaisuuteen (ei irrallaan riippuvia varusteita!)

2. Ympäristöä suojelevat sukellustaidot

Sukeltaja koulutetaan ja harjoittelee niin, että hänellä on riittävän hyvät sukellustaidot. Ympäristöä suojelevia sukellustaitoja ovat

- Oikea tasapainotus
- Oikea sukellusasento
- Sammakkopotkun käyttäminen saksipotkun sijasta
- Muut ympäristöystävälliset potkutekniikat:
  - sovellettu saksipotku
  - sovellettu sammakkopotku
  - kääntymisessä käytettävä potku (helikopterikäännös)
  - peruutuspotku

3. Vastuullinen toiminta

Sukellustapahtuman järjestäjä huolehtii, että

- Sukelluskohdetta ei ylikuormiteta sukeltamalla siellä liian usein tai liian isoissa ryhmissä
- Veneiden myrkkymaaleiksi valitaan ympäristöä vähiten kuormittava vaihtoehto
- Moottorit ja kompressorit huolletaan asianmukaisesti, jolloin niiden päästötkin pysyvät alhaisempina
- Moottorit ja kompressorit eivät vuoda öljyä, ja jäteöljyt toimitetaan asianmukaisesti keräyspisteisiin, ei luontoon
- Veneiden pakokaasujen vaikutusta minimoidaan valitsemalla sähkömoottoreita tai nelitahtimoottoreita kaksitahtimoottoreiden sijasta
- Tarpeettoman melusaasteen tuottamista vältetään
  - veneet
  - kompressorit
- Leirin tai muun sukellustapahtuman aikana käytettävät kertakäyttötuotteet ovat biohajoavia tai kierrätyskelpoisia
- Roskat ja jätteet kierrätetään asianmukaisesti
  - jos leiripaikalla tai venesatamassa on vain sekajäteroskis, kierrätyskelpoiset roskat ja jätteet kuljetetaan paikkaan, jossa niiden lajittelu on mahdollista
- Kertakäyttöisten tuotteiden sijasta käytetään mahdollisimman paljon kestotuotteita
  - kestoastiat kertakäyttöisten sijasta
  - teräksiset/lasiset juomapullot kertakäyttöisten muovipullojen sijasta
  - jne.

4. Ulkomailla sukeltaminen

Ulkomailla sukeltaessaan vastuullinen sukeltaja

- Ei kerää koralleja, simpukoita eikä muita vastaavia matkamuistoja
- Ei ruoki kaloja eikä osallistu kalojenruokkimissukelluksille
- Ei kosketa kasveja, kaloja, koralleja eikä muita eläimiä
- Ei osallistu haiden ruokintasukelluksille
- Ei osallistu delfiinisukelluksille, valas- tai hyljesafareille eikä muuhun eläimiä stressaavaan turistitoimintaan
- Valitsee sukellusoperaattorin, joka osallistuvat erilaisiin poijutus- ym. koralleja suojeleviin projekteihin
- Valitsee sukellusoperaattorin, joka ankkuroitumisen sijasta kiinnittyy poijuun aina kun se on mahdollista
- Valitsee sukellusoperaattorin, joka on sitoutunut ympäristövastuullisiin toimintatapoihin
- Huolehtii omat roskansa ja jätteensä pois
- Välttää koralleja vahingoittavien aurinkovoiteiden ja meikkien käyttämistä.

5. CMAS:n kymmenen kultaista sääntöä

1. Älä kahlaa veteen kaislikon, elävien korallien tai vesikasvien läpi.
2. Hallitse tasapainotuksesi.
3. Älä koske koralleja, älä pölyytä sedimenttiä.
4. Ole varovainen, minne lasket ankkurin.
5. Älä häiritse, kosketa tai ruoki kaloja tai muita eläimiä.
6. Älä kerää tai osta korallia tai simpukoita matkamuistoksi.
7. Ole varovainen jos sukellat luolissa. Kuplat ja vähäinenkin kosketus voivat tuhota herkkää ympäristöä.
8. Pidä sukelluspaikat puhtaina.
9. Opi tuntemaan vesiluontoa, vältä vahinkoja.
10. Opeta sukellusparisikin noudattamaan näitä sääntöjä.

Vedenalaisen kulttuuriperinnön suojeleminen

Sukeltajaliitto ja sen jäsenet sitoutuvat kunnioittamaan laivanhylkyjä ja muita veden alle joutuneita kulttuurimuistomerkkejä.

- Hylkyjä ei vahingoiteta
- Voimassaolevia lakeja ja viranomaismääräyksiä noudatetaan
- Hylkyjen läheisyyteen ankkuroitaessa ollaan erityisen varovaisia
- Haaksirikoissa menehtyneiden muistoa kunnioitetaan asianmukaisella käytöksellä
- Hyllyistä ei nosteta esineitä ilman hyllyn omistajan lupaa
- Jos hyllyllä havaitaan merkkejä luvattomasta toiminnasta, siitä ilmoitetaan viranomaisille
- Uudesta hylkylöydöstä tehdään aina asianmukainen ilmoitus viranomaisille

Hylkysukellus on eräs suosituimmista sukelluksen osa-alueista Suomessa. Hyllyt halutaan säilyttää myös tuleville sukeltajasukupolville. Sukeltajaliitto ja sen jäsenet haluavat sukeltajien nauttivan turvallisesta, laillisesta ja vastuuntuntoisesta hylkysukeltamisesta.

Vedenalaista kulttuuriperintöä ovat erilaiset jäänteet ihmisen olemassaolosta ja toiminnasta:

- Vanhat hyllyt
- Satamapaikat
- Linnoitusrakenteet
- Uponneet asuinpaikat
- Irtoesineet
- Padot

Vastuullinen sukeltaja kunnioittaa vedenalaista kulttuuriperintöä

- Olemalla hyvä esimerkki muille sukeltajille
- Valitsemalla sukelluskohteeseen muita kohteita kuin niitä kaikkein hauraimpia hylkyjä
- Tuntemalla lait, jotka liittyvät hylkyihin
- Tutustumalla hylkyihin siellä, missä se on sallittua, mutta ei riko tai tuhoa niitä
- Ottamalla huomioon, että hyllyn sisään sukeltaminen ja erityisesti sukeltajan ilmakuplat hyllyn sisällä kuluttavat hylkyä
- Ankkuroitumalla varovaisesti ja ajatuksella hyllyn läheisyyteen
- Edistämällä hylkykohteiden poijutusta
- Edistämällä turvallista ja vastuullista hylkysukeltamista.